

Sygn. akt IV U 708/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2012 roku

Sąd Okręgowy - Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w T.

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Płaczek
Protokolant:	st. sekr. sąd. Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2012 roku w Tarnowie na rozprawie

odwołania B. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w K.

z dnia 24 maja 2012 roku nr (...)

oraz z dnia 17 maja 2012 roku nr (...)

w sprawie B. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w K.

o ustalenie istnienia ubezpieczenia i o wysokość składek

1. oddała odwołanie od decyzji z dnia 24 maja 2012 roku

2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 17 maja 2012 roku w ten sposób, że ustala, iż B. K. nie ma obowiązku opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne rolników w podwójnej wysokości za II kwartał 2004 roku

3. w pozostałej części odwołanie od decyzji z dnia 17 maja 2012 roku oddała

4. koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt IV U 708/12

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 18 grudnia 2012 r.

Decyzją z dnia 24.05.2012 r., nr (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a, art. 7 i art. 16 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.), stwierdził ustanie od 01.04.2005 r. do 19.03.2012 r.

ubezpieczenia społecznego rolników B. K. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno- rentowego, jak również ustanie obowiązku opłacania składek za ten okres z uwagi na to, że ubezpieczona jako osoba prowadząca dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą nie przedłożyła w KRUS zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004 r. w terminie do 14 lutego 2005 r.

Odwołanie od tej decyzji wniosła B. K., domagając się jej zmiany

i ustalenia, że w spornym okresie od 01.04.2005 r. do 19.03.2012 r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie. W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że dokonała wpisu w ewidencji działalności gospodarczej tylko po to, aby w postępowaniu sądowym o alimenty na rzecz dzieci, których domagał się jej mąż, wykazać swoje dochody. Nigdy jednak nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej. Jediną jej aktywnością była sprzedaż własnych płodów rolnych, która nie wymagała rejestracji. Odwołująca podkreśliła, iż była przekonana, że formalny wpis do ewidencji nie będzie rodził żadnych negatywnych skutków w zakresie ubezpieczenia rolniczego.

W odpowiedzi na odwołanie Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w T. wniosła o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Wskazała ponadto, że informacje o terminie dotyczącym składania zaświadczeń właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004 r. ukazały się w środkach masowego przekazu, a ponadto jednostki organizacyjne KRUS informowały o tym obowiązku wszystkich rolników podejmujących prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej i kontynuujących ubezpieczenie społeczne rolników. W przypadku odwołującej było to niemożliwe, ponieważ nie zawiadomiła Kasy o podjęciu działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 17.05.2012 r., nr (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 02.04.2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz zmianie niektórych innych ustaw

(Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 873), art. 5a, art. 8 ust. 3a i art. 17 ust. 2 oraz art. 7 i art. 16 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.), stwierdził spełnianie przez B. K. warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej i obowiązek opłacenia kwartalnej składki na to ubezpieczenie w podwójnej wysokości, tj. na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe

i macierzyńskie w kwocie 228,00 zł oraz na ubezpieczenie emerytalno - rentowe w kwocie 675,20 zł za okres od 01.04.2004 r. do 31.03.2005 r. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że podlegając z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników i jednocześnie prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 02.04.2004 r.

o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, tj. od 02.05.2004 r., odwołująca spełniała warunki do dalszego ubezpieczenia społecznego i jest zobowiązana do opłacania składki zarówno na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie, jak i na ubezpieczenie emerytalno- rentowe w podwójnej wysokości.

Odwołanie od tej decyzji wniosła B. K., domagając się jej zmiany

i ustalenia, że za okres od 01.04.2004 r. do 31.03.2005 r. jest zobowiązana do opłacenia składki w podstawowej wysokości. W uzasadnieniu odwołująca powtórzyła argumenty wskazane w odpowiedzi na odwołanie od decyzji z dnia 24.05.2012 r., podnosząc ponadto, że nawet w przypadku przyjęcia, iż prowadzona przez nią działalność gospodarcza była pozarolniczą działalnością gospodarczą to nowelizacja ustawy z dnia 02.02.2004 r. weszła w życie 02.05.2012 r., a zatem naliczenie składek w podwójnej wysokości należałoby rozpocząć od III kwartału 2012 r.

W odpowiedzi na odwołanie Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w T. wniosła o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Od 01.07.1999 r. odwołująca B. K. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik. W doręczonej ubezpieczonej w 1999r. decyzji o objęciu tym ubezpieczeniem znajduje się informacja o tym, że rolnik

jest zobowiązany informować Kasę o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności oraz ubezpieczeni w pełnym zakresie rolnicy podejmując prowadzenie działalności gospodarczej, ubezpieczeniu społecznemu rolników podlegają tylko wówczas, gdy złożą w tej sprawie stosowne oświadczenie ZUS lub KRUS.

dowód:

- decyzja KRUS z dnia 09.07.1999 r.- k. 5, 6akt KRUS,
- zgłoszenie do ubezpieczenia- k. 1 akt KRUS,

Od 15.05.2001r. odwołująca prowadziła zarejestrowaną pozarolniczą działalność gospodarczą polegającą na handlu obwoźnym. Na targu w B. sprzedawała własne płody rolne, a ponadto inne produkty, które kupowała na giełdzie w K., uzyskując z tego tytułu wymierny zysk. Zdarzało się, że raz na tydzień towar z giełdy z K. dowozi jej szwagier. W szczególności miało to miejsce w latach 2003- 2005. Na początku prowadzenia działalności gospodarczej odwołująca prowadziła handel z wózka i samochodu, a następnie dysponowała już straganem, tj. kawałkiem betonowego placu, ogrodzonego rurkami

z zadaszaniem w postaci folii, z którego to tytułu uiszczała stosowną opłatę targową. Wielkością jej stragan przypominał inne stragany. Kiedy odwołująca wyprowadziła się

z B., towar na targ dowoziła z C. samochodem. Tam też miała kilkunastoarowy ogród i sad, w których uprawiała warzywa bez nawozu i owoce przeznaczone do sprzedaży. Zdarzało się, że w ogrodzie tym rozkładała inspekt o wysokości około 1,5-1,7 metra, szerokości około 2 metrów i długości około 4 metrów, w którym sadiła rozsady kapusty, selerów czy porów. Na przestrzeni lat 2001-2011 jej asortyment był bardzo zbliżony. Początkowo obejmował kwiaty i rozsady, a później warzywa i owoce pochodzenia krajowego, tj. marchew, pietruszkę, ziemniaki, kalafior, seler, pory, kapustę, koper, kilka gatunków jabłek, gruszki, śliwki, truskawki i orzechy, które uprawiała sama albo dodatkowo nabywała od rolników celem dalszej odsprzedaży. Na wiosnę były to sadzonki i rozsady warzyw, od końca kwietnia do około 10 czerwca tylko rozsady, a następnie już tylko owoce

i warzywa. Na początku wakacji handlowała też borówkami i sporadycznie grzybami. Odwołująca zajmowała się handlem na targu przez cały rok po cztery dni w tygodniu, zazwyczaj od 07.00 do około 16.00-17.00, dopóki nie sprzedała towaru. Towar ten początkowo dowoził jej na targ sąsiad, a później dysponowała już samochodem dostawczym typu Ż..

dowód:

- protokół z dnia 08.12.2003 r.- k. 23v akr o sygn. III RC 298/03,
- protokół z dnia 31.08.2005 r.- k. 41 akt o sygn. III RC 115/05,
- zeznania świadka A. K.- k. 106v,
- zeznania świadka M. M.- k. 107,
- zeznania świadka A. D.- k. 107-107v,
- zeznania świadka J. Ś.- k. 107v,
- częściowo zeznania odwołującej B. K.- 00:09:03, 00:12:27, 00:15:06, 00:17:36, 00:19:28,

W sprawie z powództwa odwołującej przeciwko D. K. o alimenty, toczącej się pod sygn. akt III RC 298/03, Sąd Rejonowy w Brzesku Wydział III Rodzinny

i Nietletnich w uzasadnieniu wyroku z dnia 08.12.2003 r. oddalającego powództwo, ustalił, że B. K. uprawia kilkunastoarowe gospodarstwo. Płody rolne z tego gospodarstwa sprzedaje. Ponadto dla urozmaicenia i wzbogacenia oferty handlowej zakupuje produkty rolne na giełdzie w K. i handluje nimi na targu w B..

dowód:

- wyrok SR z B. z dnia 08.12.2003 r. wraz z uzasadnieniem- k. 25, 29 akt o sygn. III RC 298/03,

Rozpoczynając prowadzenie tej działalności, odwołująca dokonała stosownego wpisu w ewidencji działalności gospodarczej. Od 15.06.2001 r. do 20.03.2012 r. figurowała też w ewidencji podatników prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych oraz w ewidencji podatników podatku od towarów i usług zwolnionych. W latach 2001-2011 składała zeznania podatkowe PIT-28, w których wykazywała przychody z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W 2001 r. osiągnęła przychód w kwocie 1.434,00 zł, w 2002 r. w kwocie 4.372,76 zł, w 2003 r. w kwocie 3.574,00 zł, w 2004 r. w kwocie 3.526,00 zł, w 2005 r. w kwocie 5.281,00 zł, w 2006 r. w kwocie 5.156,00 zł, w 2007 r. w kwocie 4.827,00 zł, w 2008 r. w kwocie 7.562,00 zł, w 2009 r. w kwocie 4.888,00 zł, w 2010 r. w kwocie 7.700,00 zł, a w 2011 r. w kwocie 2.338,00 zł. O podjęciu działalności gospodarczej odwołująca nie zawiadomiła KRUS i do dnia 14 lutego 2005 r. nie przedłożyła w Kasie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004 r.

dowód:

- formularz CEIDG-1- k. 33-36 akt KRUS,
- informacja z CEIDG- k. 38 akt KRUS,
- pismo US w B. z dnia 25.04.2012 r.- k. 63 akt KRUS,
- zaświadczenia US w B. o wysokości przychodu- k. 28-29, 116, 120-124, 129,
- częściowo zeznania odwołującej B. K.- 00:19:28,

W dniu 12.03.2012 r. odwołująca wystąpiła z wnioskiem o zmianę wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej od 15.05.2001 r., a w dniu 20.03.2012 r. z wnioskiem o wykreślenie wpisu w CEIDG z tym dniem.

dowód:

- formularz CEIDG-1- k. 33-36 akt KRUS,
- informacja z CEIDG wraz z formularzem- k. 38-41 akt KRUS,
- formularz CEIDG-1- k. 43-46 akt KRUS,

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach spraw o sygn. III RC 298/03 i III RC 115/05, jak też w aktach organu rentowego, a ponadto na podstawie zeznań świadków i odwołującej.

Zgromadzone w sprawie dokumenty Sąd uznał za autentyczne i wiarygodne. Treść i forma tych dokumentów nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości stron postępowania, nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową od strony materialnej czy formalnej. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. K., M. M., A. D. i J. Ś., którzy wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, a dotyczące rodzaju i charakteru prowadzonej przez odwołującą w spornym okresie działalności

gospodarczej. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były wewnętrznie spójne, jasne, rzeczowe, a ponadto przekonywujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego. Znalazły również potwierdzenie w treści dokumentów, które posłużyły Sądowi do ustalenia stanu faktycznego sprawy. Z zeznań tych wynika jednoznacznie, że odwołująca prowadziła działalność gospodarczą, polegającą na handlu na targowisku w B. warzywami i owocami z własnego ogrodu i sadu. Świadek Ś. wskazał ponadto, iż zdarzało się, że towar „czasami odkupi od rolników i sprzedaje na targu”. Żaden z pozostałych świadków w sposób jednoznaczny nie zaprzeczył tym okolicznością, gdyż jak podnosili nie mieli wiedzy na ten temat (k- 106,107). Mimo, iż pozostali świadkowie twierdzili, że odwołująca sprzedawała własne płody rolne, to z punktu zasad logiki, te relacje nie są sprzeczne z twierdzeniem świadka o „odkupowaniu” towaru od innych rolników czy z ustaleniami Sądu o zaopatrywaniu się w towar również na giełdzie w K., dokonanymi w oparciu zeznania samej odwołującej składanymi w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Brzesku (akt III RC 298/03 i III RC 115/05).

Zeznaniom odwołującej B. K. Sąd odmówił waloru wiarygodności w tej części, w której podała, że tylko raz zdarzyło się jej pojechać ze szwagrem na giełdę - bo chciała zobaczyć jak to wygląda, a szwagier przywiózł jej towar tylko dwa razy. W tej części zeznania odwołującej pozostają w sprzeczności z jej depozycjami złożonymi w sprawach o sygn. akt III RC 298/03 i III RC 115/05, z których wyraźnie wynika, że na targu w B. sprzedawała płody rolne, a ponadto inne produkty, które kupowała na giełdzie w K., uzyskując z tego tytułu zysk. Potwierdzają to w szczególności ustalenia Sądu Rejonowego

w B. Wydział III Rodzinny i Nieletnich w sprawie z powództwa odwołującej przeciwko D. K. o alimenty, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 08.12.2003 r. wskazał, że B. K. dla urozmaicenia i wzbogacenia oferty handlowej zakupuje produkty rolne na giełdzie w K. i handluje nimi na targu w B.. We wskazanym wyżej zakresie zeznania odwołującej pozostają też w sprzeczności z zasadami logiki

i doświadczenia życiowego. Skoro bowiem odwołująca przez parę lat zajmowała się handlem warzyw i owoców, a działka na której je uprawiała nie stanowiła jakiegoś wielkiego areалу,

w towar przeznaczony do sprzedaży musiała się gdzieś zaopatrywać. W pozostałym zakresie zeznaniom odwołującej, korespondującym z pozostałymi zgromadzonymi w sprawie dowodami, należało przyznać walor wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji z dnia 24.05.2012 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa jest bezzasadne, zaś odwołanie od decyzji z dnia 17.05.2012 r. podlegało częściowemu uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.), ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Stosownie zaś do treści art. 16 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, ubezpieczeniu emerytalno- rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, przy czym- jak wynika z art. 6 pkt 1 ustawy, ilekroć w ustawie jest mowa o rolniku- rozumie się przez to pełnoletnią osobę fizyczną, zamieszkujejącą i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia. Analogiczne uregulowanie zawierała powołana ustawa w całym spornym okresie.

W myśl art. 5a powołanej ustawy w brzmieniu obowiązującym w dacie rozpoczęcia przez odwołującą prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (Dz. U. z 1998 r.

Nr 7, poz. 25), rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie

z mocy ustawy, nieprzerwanie co najmniej 1 rok, podejmował pozarolniczą działalność gospodarczą nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, podlegał nadal temu ubezpieczeniu. Rolnik lub domownik

mógł podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu wówczas, gdy złożył Zakładowi lub Kasie oświadczenie, że chce podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, o ile spełniał w tym zakresie warunki określone w odrębnych przepisach.

Osoba objęta ubezpieczeniem społecznym rolników, podejmująca równocześnie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, nie musiała zatem spełniać żadnych dodatkowych warunków, aby nadal ubezpieczeniu temu podlegać. W przypadku wyrażenia woli objęcia innym ubezpieczeniem społecznym, obowiązana zaś była do przedłożenia w Zakładzie lub Kasie oświadczenia, że chce podlegać temu innemu ubezpieczeniu o ile spełniała w tym zakresie określone warunki.

Przepis art. 5a ustawy został zmieniony dopiero z dniem 02.05.2004 r. przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 02.04.2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 873). Zgodnie z jego treścią, rolnik lub domownik, który podlega ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej zgodnie z przepisami o zryczałtowanym podatku dochodowym lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu, jeżeli nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym

(ust. 1). Rolnik lub domownik, o którym mowa w ust. 1, podlega nadal ubezpieczeniu, jeżeli w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu tej działalności złoży Kasie oświadczenie

o kontynuowaniu tego ubezpieczenia oraz udokumentuje spełnienie warunków opodatkowania tej działalności w formie zryczałtowanego podatku dochodowego w terminie 7 dni od dnia otrzymania dokumentu ustalającego przez organ podatkowy tę formę opodatkowania (ust. 2). Niezachowanie któregokolwiek z terminów, o których mowa w ust. 2, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik rozpoczął wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpoczął współpracę przy prowadzeniu tej działalności (ust. 3). Do dnia 14 lutego każdego roku rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą lub współpracujący przy prowadzeniu tej działalności, podlegający ubezpieczeniu, zobowiązany jest po rozliczeniu roku podatkowego złożyć Kasie zaświadczenie właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku za miniony rok (ust. 5). Jeżeli kwota podatku, o którym mowa w ust. 5, przekroczy kwotę 2.528 zł, ubezpieczenie rolnika lub domownika ustaje z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik zobowiązany był złożyć Kasie zaświadczenie (ust. 6). Niezachowanie terminu, o którym mowa w ust. 5, o ile nadal prowadzona jest pozarolnicza działalność gospodarcza, jest równoznaczne z zaistnieniem okoliczności powodujących ustanie ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik zobowiązany był złożyć zaświadczenie (ust. 7).

W niniejszej sprawie odwołująca od 01.07.1999 r. podlegała z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik. Jednocześnie, w dniu 15.05.2001 r. formalnie rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, dokonując stosownego wpisu w ewidencji działalności gospodarczej.

W odwołaniu od zaskarżonej decyzji z dnia 24.05.2012 r. odwołująca podniosła wprawdzie, że wpisu dokonała tylko po to, aby w postępowaniu sądowym o alimenty na rzecz dzieci, których domagał się jej mąż, wykazać swoje dochody i nigdy nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej, niemniej twierdzenia te nie znalazły pokrycia w zgromadzonych w sprawie dowodach.

W tym miejscu podnieść należy, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, a więc także czy zaistniała przerwa w jej prowadzeniu, należy do sfery ustaleń faktycznych. Istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. W konsekwencji domniemywa się, że skoro nie nastąpiło wykreślenie działalności gospodarczej z ewidencji, to działalność ta była faktycznie prowadzona i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty składek na

ubezpieczenie społeczne. Nie wyklucza to jednak dowodu przeciwnego, tyle, że powinna to uczynić zainteresowana tym strona (por. wyroki SN: z dnia 22.02.2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723, z dnia 18.11.2011 r., I UK 156/11, LEX nr 1102533).

W niniejszej sprawie odwołująca nie wykazała, a to na niej spoczywał ciężar dowodu (art. 6 k.c.), że w spornym okresie nie prowadziła działalności gospodarczej, a zatem nie obaliła domniemania wynikającego z dokonanego wpisu w ewidencji działalności gospodarczej.

Wręcz przeciwnie, z zeznań świadków i odwołującej wynika, że wnioskodawczyni działalność taką prowadziła. Była to działalność polegająca na handlu głównie warzywami

i owocami pochodzącymi z upraw własnych, jak też specjalnie z przeznaczeniem na ten cel nabywanymi. Asortyment ten, który właściwie przez całe lata się nie zmieniał, za wyjątkiem początkowego okresu działalności, kiedy obejmował kwiaty i rozsady, stanowiły warzywa

i owoce, tj. marchew, pietruszka, ziemniaki, kalafior, seler, pory, kapusta, koper, jabłka, gruszki, śliwki, truskawki i orzechy. Na wiosnę były to sadzonki i rozsady warzyw, od końca kwietnia do około 10 czerwca tylko rozsady, a następnie już tylko owoce i warzywa. Działalnością tą odwołująca zajmowała się przez cały rok po cztery dni w tygodniu, zazwyczaj od 07.00 do około 16.00-17.00, tj. dopóki nie sprzedała towaru. O tym, że wnioskodawczyni w spornym okresie faktycznie prowadziła działalność gospodarczą świadczy fakt, że o ile początkowo handlowała z wózka i samochodu, o tyle w okresie późniejszym posiadała już własny stragan i uiszczała stosowną opłatę targową za zajmowane na placu handlowym miejsce. Prowadzona przez nią działalność nie mogła być zatem incydentalna. Ponadto, jak przyznała sama odwołująca w sprawach o sygn. akt III RC 298/03 i III RC 115/05, w istocie sprzedawała płody rolne, a ponadto inne produkty, które kupowała na giełdzie w K., uzyskując z tego tytułu zysk. Zdarzało się więc, że raz na tydzień towar z giełdy z K. dowoził jej szwagier. O tym, że w spornym okresie odwołująca prowadziła działalność gospodarczą najlepiej świadczy osiągany przez nią w kolejnych latach 2001-2011 przychód, który w/w wykazywała w Urzędzie Skarbowym, figurując w ewidencji podatników prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych oraz w ewidencji podatników podatku od towarów i usług zwolnionych. W kolejnych latach wynosił on odpowiednio: w 2001 r.- 1.434,00 zł, w 2002 r.- 4.372,76 zł, w 2003 r.- 3.574,00 zł, w 2004 r.- 3.526,00 zł, w 2005 r.- 5.281,00 zł, w 2006 r.- 5.156,00 zł, w 2007 r.- 4.827,00 zł, w 2008 r.- 7.562,00 zł, w 2009 r.- 4.888,00 zł, w 2010 r.- 7.700,00 zł, a w 2011 r.- 2.338,00 zł.

Pomimo prowadzenia działalności gospodarczej, jak zresztą przyznała w swoich zeznaniach odwołująca, nie zawiadomiła ona KRUS i do dnia 14 lutego 2005 r. nie przedłożyła w Kasie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004 r.- a obowiązek taki na niej ciążył zgodnie z treścią znowelizowanego art. 5a ust 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Obowiązków tych jednak odwołująca nie dopełniła. Słusznie zatem Kasa w zaskarżonej decyzji z dnia 24.05.2012 r. stwierdziła ustanie w jej przypadku ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno- rentowego od 01.04.2005 r. do 19.03.2012 r., skoro wnioskodawczyni dopiero z dniem 20.03.2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.

Wniosek taki wynika również z tezy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 02.02.2012 r., III UK 51/11 (LEX nr 1213416), który stwierdził, że rolnik (domownik) prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą i zamierzający nadal podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy art. 5a ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników powinien, zgodnie z ust. 5 tego artykułu w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z dnia 02.04.2004 r. oraz ust. 3 i 4 tego artykułu w redakcji wprowadzonej ustawą zmieniającą

z dnia 01.07.2005 r., udokumentować kwotę należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za poprzedni rok podatkowy zaświadczeniem właściwego naczelnika urzędu skarbowego, złożonym w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do dnia odpowiednio 14 lutego i 31 maja każdego roku podatkowego. Termin do dokonania tej czynności jest terminem prawa materialnego, a jego niedochowanie implikuje - w myśl pierwotnie ust. 7, a obecnie ust. 5 i 6 tego artykułu - ustanie rolniczego ubezpieczenia społecznego.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie miała obowiązku indywidualnego zawiadomienia rolników o zmianie przepisów, a w konsekwencji o konieczności dopełnienia przez nich wymienionych wyżej obowiązków. Fakt, iż art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu przed dniem 02.05.2004 r. obowiązków takich nie przewidywał nie ma żadnego znaczenia. Stanowisko takie wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 04.04.2008 r., I UK 287/07 (OSNP 2009/13-14/182), wskazując w jego

w uzasadnieniu, że „(...) wprowadzonej zmiany zasad ubezpieczenia społecznego rolników nie warunkowało uprzednie indywidualne pouczenie (poinformowanie) ubezpieczonych

o nowych zasadach i obowiązku udokumentowania wymaganych informacji. Prawodawstwo nie uzależnia od tego wejścia w życie ustawy. Powodowałyby to wielorakie zróżnicowanie indywidualnych sytuacji ubezpieczonych. Ustawa z 04.04.2004 r. została ogłoszona 30.04.2004 r. i wprawdzie obowiązywała już od 02.05.2004 r., to jednak wprowadzała obowiązek jednak dla wszystkich ubezpieczonych z terminem wykonania do 30.09.2004 r. Termin był więc niekrótki. W systemie obowiązującego prawa (pozytywnego) nie można swej sytuacji prawnej usprawiedliwiać niezajomością prawa. Brak jest podstaw do przyjęcia, że wynikać ma to z zakładanego a priori obowiązku Kasy dbałości o interes ubezpieczonych.

W postępowaniu administracyjnym chodzi o indywidualne postępowanie w sprawie (art. 9 k.p.a.) lecz nie o powszechny obowiązek pouczenia o zmianach w ustawie. Tam gdzie ustawodawca zastrzega pouczenie ubezpieczonego, tam też je wyraźnie określa i tylko w takim zakresie jego brak może rodzić skutki prawne”.

Trzeba mieć również na uwadze, że publikacja aktu normatywnego (w tym przypadku obowiązujących przepisów ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników) w dzienniku urzędowym (Dzienniku Ustaw) tworzy domniemanie, iż treść regulacji jest powszechnie znana, co potwierdza rzymska paremia *ignorantia iuris nocet*, przejęta

i zakorzeniona w polskim systemie prawnym jako fikcja powszechnej znajomości prawa. Przyjęcie, że niezajomość prawa tłumaczyć może określone działania bądź zaniechania prowadziłyby do negacji spójności i pewności prawa oraz do nieprzewidywalnych skutków w praktyce orzeczniczej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji z dnia 24.05.2012 r.

Odnośnie zaskarżonej decyzji z dnia 17.05.2012 r. podnieść należy, iż kwestionując tę decyzję odwołująca domagała się ustalenia, że za okres od 01.04.2004 r. do 31.03.2005 r. jest zobowiązana do opłacenia składki w podstawowej wysokości, nie zaś jak wskazał KRUS w podwójnej wysokości.

Zgodnie z art. 8 ust. 3a i art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) wysokość składki na ubezpieczenie społeczne rolników i domowników, o których mowa w art. 5a tej ustawy wynosi dwukrotność ustalonej kwoty podstawowej. Wymieniony stan prawny został wprowadzony wspomnianą już ustawą z dnia 02.04.2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 02.05.2004 r.

Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 25.01.2005 r., III AUa 1781/04 (OSAB 2005/1/65) i jego uzasadnieniu, fakt, że ustawa z dnia 02.04.2004 r. weszła w życie w trakcie trwania drugiego kwartału 2004 r. nie może oznaczać, że rolnicy

i domownicy, o których mowa w art. 5a ustawy są objęci obowiązkiem opłacenia podwójnej składki już za II kwartał 2004 r. Składka rolników na ubezpieczenie społeczne jest kwartalna, niepodzielna i płatna do „...ostatniego dnia pierwszego miesiąca danego kwartału...”. Skoro więc składka za II kwartał 2004 r. została zapłacona przez rolników do 30.04.2004 r. (od nieopłaconych składek w terminie pobiera się odsetki za zwłokę- art. 40a) bezpodstawne jest obciążanie ich dodatkową składką po 02.05.2004 r. za ten sam okres. Ubezpieczony rolnik, który uiścił składkę za II kwartał 2004 r. w terminie, nie jest więc zobowiązany do opłacenia podwójnej składki już za ten kwartał po zmianie

przepisów jaką wprowadza ustawa z dnia 02.04.2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 91, poz. 873).

Skoro zaś tak, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., należało zmienić zaskarżoną decyzję z dnia 17.05.2012 r. i ustalić, że za okres od 01.04.2004 r. do 31.03.2005 r. odwołująca jest obowiązana do zapłaty składki w podstawowej wysokości, a w pozostałym zakresie odwołanie oddalić.